

ТЕМА 6

РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА

1. Поняття та види економічних ресурсів
2. Поняття потенціалу і ресурсного потенціалу
3. Складові ресурсного потенціалу та їх взаємозв'язок
4. Оцінка ефективності використання ресурсного потенціалу
5. Основні напрямки підвищення ефективності ресурсного потенціалу

1.Поняття та види економічних ресурсів

- **Економічні ресурси** – сукупність ресурсів, які використовуються в господарській діяльності для виробництва, обміну, розподілу та споживання матеріальних і духовних благ, задоволення зростаючих потреб населення.

Класифікація ресурсів:

1. речові та особистісні
2. відтворювані та невідтворювані
3. природні, трудові, інвестиційні (капітал), наукові, інформаційні (знання)

Властивості ресурсів:

- Обмеженість
- Взаємна залежність
- Мобільність
- Взаємозамінність (альтернативність)

2.Поняття потенціалу і ресурсного потенціалу

- ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА — сукупність ресурсів, які визначають його можливість здійснювати у майбутньому виробництво товарів і послуг, одержувати доходи і прибуток.

Види потенціалу:

- Виробничий (ресурсний)
- Інноваційно-інвестиційний
- Трудовий
- Соціально-економічний

- 2. За ступенем використання можливостей: фактичний та перспективний
- 3. За сферою реалізації: ринковий та внутрішній

4. За функціональними напрямками:
маркетинговий, виробничий,
фінансовий, організаційний

До об'єктних складових потенціалу підприємства відносяться:

- Виробничий потенціал,
- Інноваційний
- Фінансовий
- Потенціал відтворення
- Інформаційний
- Інфраструктурний

До суб'єктних складових потенціалу підприємства відносять:

- Науково-технічний
- Маркетинговий
- Кадровий
- Управлінський

Модель формування потенціалу підприємства

Інституціональний рівень – сукупний потенціал

Господарський рівень – ринковий потенціал

Виробничий рівень – виробничий потенціал

Ресурсний потенціал підприємства - це сукупність ресурсів, що є в розпорядженні підприємства, а також спроможність працівників і менеджерів використовувати ресурси з метою виробництва товарів та отримання максимального прибутку.

3.Складові ресурсного потенціалу та їх взаємозв'язок

1. Матеріальні ресурси - це ресурси в натурально-речовій формі, які використовуються у виробничій діяльності підприємства: основні фонди та обігові фонди.

2) Нематеріальні ресурси – об'єкти промислової та інтелектуальної власності, здатні приносити користь тривалий час: гудвіл, ноухау, бази знань, бази даних, патент, винаходи тощо.

- 3) Трудові ресурси (трудовий чи кадровий потенціал) підприємства – сукупність зайнятих на підприємстві за основною та допоміжною діяльністю.
- 4) Фінансові ресурси (фінансовий потенціал) – сукупність грошових коштів та надходжень, які є в розпорядженні підприємства для виконання фінансових зобов'язань, здійснення витрат на відтворення підприємства та стимулювання працівників.

5. Інноваційний потенціал –
кадрове забезпечення підприємства;
рівень освіти персоналу;
фінансування наукової, науково-технічної
та інноваційної діяльності;
патентування винаходів;
рівень інноваційної активності
підприємства

6) Інформаційний потенціал підприємства – сукупність технічної, технологічної та економічної інформації, інформаційних ресурсів і комп'ютерних інформаційних систем, взаємодія яких спрямована на ефективне управління підприємством

7) Управлінський потенціал

Управлінський потенціал

підприємства характеризує в сукупності

склад, рівень кваліфікації працівників

апарату управління, рівень

методичного, організаційного та

технічного забезпечення управлінської

діяльності.

4. Оцінка ефективності використання ресурсного потенціалу.

Кількісні характеристики покликані оцінити обсяг і швидкість відтворення окремих ресурсів і в цілому ресурсного потенціалу, а якісні характеристики, в свою чергу, є основою для визначення ефективності використання ресурсів.

ПОКАЗНИКИ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Оцінка ефективності використання матеріальних ресурсів:

- Коефіцієнт забезпечення підприємства матеріальними ресурсами;
- Коефіцієнт корисного витрачання матеріальних ресурсів;
- Коефіцієнт оновлення основних засобів;
- Коефіцієнт вибуття основних засобів;
- Знос основних фондів;
- Фондовіддача

Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів:

- Коефіцієнт концентрації власного капіталу;
- Коефіцієнт фінансової залежності;
- Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами;
- Коефіцієнт поточної ліквідності та коефіцієнт швидкої ліквідності;
- Коефіцієнт абсолютної ліквідності;
- Рентабельність власного капіталу

Оцінка ефективності використання трудових ресурсів:

- Коефіцієнт обороту найманих працівників;
- Коефіцієнт обороту звільнених працівників;
- Коефіцієнт загального обороту працівників;
- Коефіцієнт плинності кадрів;
- Продуктивність праці

Оцінка ефективності використання інформаційних ресурсів:

- Оцінювання технічного забезпечення інформаційними системами;
- Оцінювання кадрового забезпечення та рівня їх кваліфікації у галузі інформаційних систем

Інтегральний показник ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства

$$I\Pi_{\text{БВРП}} = \sum_{i=1}^n k_i \times P_i$$

Економічна ефективність =
= ефект (результат) / витрати

Економічна ефективність =
= витрати / ефект (результат)

5. Основні напрямки підвищення ефективності ресурсного потенціалу

До зовнішніх факторів слід відносити:

- а) ринки факторів виробництва;
- б) ринки збуту продукції;
- в) регіональну промислову політику;
- г) інфраструктуру.

До внутрішніх факторів належать:

- а) існуючі технології та технологічне обладнання;
- б) кваліфікація персоналу та менеджменту;
- в) інноваційна активність;
- г) якість сировини.

Шляхи:

- повне використання у виробництві машин і обладнання;
- ріст коефіцієнту змінності роботи обладнання; ліквідація простоїв обладнання;
- скорочення термінів освоєння нових виробничих потужностей;
- інтенсифікація виробництва;
- скорочення часу перебування обладнання в ремонті і оглядах;
- впровадження прогресивних технологічних процесів;
- економічне стимулювання кращого використання обладнання.